

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Tosama

IZHAJA OD OKTOBRA 1965 · ŠT. 6 · JUNIJ 1988 · LETO XXIII

Linda Kerč:

KOT DEKLE POHAJAM,

SMEHLJAM SE DROBNIM KAPLJICAM

POVSOD ...

Obiskali smo mlade novinarje v Dobu

Šolska vrata se bodo vsak hip zaprla za čas zasluženih počitnic, zato smo ujeli še zadnjo možnost za obisk naših mladih prijateljev iz Osnovne šole Martin Koželj v Dobu. Tosama je njihov pokrovitelj in že pred časom smo navezali stike s šolskim literarnim krožkom, da bi spodbudili sodelovanje. Sami ste lahko že večkrat opazili njihove prispevke v našem glasilu, povedali pa so nam, da tudi oni radi preberejo »Tosamo«, ki jo dobijo od staršev in drugih sorodnikov, zaposlenih pri nas.

Literarni krožek vodi tov. Lidija Leban, uredniški odbor pa sestavljajo: Grandovec Neža, Horvat Klavdija, Lenček Mateja, Praznik Irena, Rems Jana, Srša Lili, Brnot Mojca, Osolnik Sabina, Ravnikar Nataša in Hribar štefka. Ko jih takole pogledaš, so kot dobro utečen team, ne pa kot tovarišica in učenci, pravzaprav učenke, ker je moške predstavnike za to dejavnost težko dobiti. Poleg ostalih dejavnosti, kot na primer: priprava proslav, kulturnih dnevo..., izdajajo občasno (enkrat do dvakrat na leto) tudi glasilo MI PIŠEMO. V njem zberejo in izdajo prispevke iz cele šole, marsikaj pa napišejo seveda sami. Pravijo, da jih moti premajhen odziv iz 7. in 8. razredov, ki pa ga delno opravičujejo s prezaposlenostjo in pomanjkanjem časa. Veliko učencev je namreč vključenih v številne krožke, obiskujejo glasbeno šolo ali se vključujejo v druge šolske in izvenšolske dejavnosti. Pesti jih tudi pomanjkanje pro-

stora, rešitev le-tega problema pa je bilo ob našem obisku kar glasno slišati, kajti gradbeni delavci ravno končujejo zidavo prizidka. Z njim bodo pridobili nekaj učilnic, knjižnico, večnamenski prostor in verjetno še kak kotiček. Upajo, da se bodo lahko potem redneje in pogosteje srečevali, saj je trenutno že v pripravi številka, ki bo izšla septembra, ko bodo zopet posedli v šolske klopi.

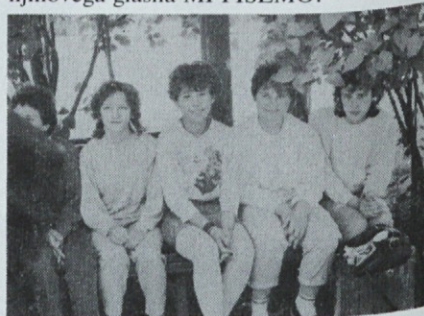
In kako nastaja njihovo glasilo? Najprej izberejo glavno temo, ki se potem vleče kot rdeča nit - za septembrsko številko imajo izbrano: Izvor domačih hišnih imen v Dobu in stari ženitovanjski običaji. V prejšnjih številkah pa so že obdelali: Prijateljstvo, Naša šola nekoč in danes, starejše krajane Doba so povprašali kako je bilo v Dobu včasih, pri kmetih so se pozanimali o varčevanju, predstavili so kulturne spomenike v Dobu in okolici. Poleg te določene teme pa imajo vedno tudi stalne rubrike, kot: Najmlajši pišejo, Prispevki Podružnične šole Krtina in druge. Tekstni del lepo dopolnjuje slikovno gradivo, ki ga dobijo od učencev likovnega in foto krožka, ali pa prinesejo od doma.

No, ko imajo vse prispevke zbrane, jih popravijo in uredijo v čistopis, tega pa prijazna tajnica šole pretipka. Gradivo pa potem pošljejo v tovarno Helios, kjer ga ciklostirajo v zadostno število izvodov, to se potem še spne in glasilo MI PIŠEMO je tu. Razveselijo se ga vsi po vrsti, in čeprav

je treba odšteti zanj simbolično ceno, ga radi vzamejo. Svoje glasilo pošilja uredniški odbor tudi drugim šolam, v zameno pa dobijo njihovo.

In kaj mislijo dekleta o novinarskem poklicu? Zaenkrat se zanj še nobena ni zadržno odločila, imajo po nekatere že kar nekaj izkušenj na tem področju (Jana je obiskovala mladinsko novinarsko šolo v Domžalah). Že dalj časa imajo željo obiskati kako založbo ali tiskarno, da bi si lahko ogledale, kako založništvo in izdaja časopisov izgleda v resnici. Z veseljem pa se bodo udeležile tudi posvetov in predavanj, ki jih za urednike tovarniških glasil organizira Aktiv urednikov domžalsko-kamniškega območja.

Ob zaključku šolskega leta želimo vsem našim šolarjem dolge, prijetne počitnice, mladim novinarjem in njihovi mentorici pa čimveč veselja ob urejanju in izdajanju njihovega glasila MI PIŠEMO.

Podlistek

Demokracije se učimo...

O VEČINI

Demos - ljudstvo in Kratos - vladati. Če torej izhajamo iz tega, demokracija torej pomeni vladati po volji ljudstva ali ljudstvo na vladi. Kakor se že obrne. Pa je res tako? To vprašanje se mi zastavlja ob zadnjih dogajanjih v družbi, da Tosame posebej ne omenjam.

Čutim nekakšno potrebo, da o tem tudi Tosama kaj objavi. Pa nisem študiral ne sociologije (nauk o družbi), niti prava. Ta spoznanja izhajajo iz kar nekaj let trajajočega (tudi političnega) dela.

Naša družba v celoti je dolga leta gojila atribut VEČINE. Torej večina odloči. Ali ima večina vedno prav? Včasih tudi ne. Zakaj? Vsak posameznik se odloča v okviru svojih spoznanj, na osnovi informacij, ki so mu na razpolago, oziroma do katerih se lahko dokoplje. Pa ima ta večina resnično vse pogoje, torej informacije za pravilno odločanje? Kakovost in količina teh informacij pa sta pomembni za odločanje. Pravilna, točna in zlasti pravočasna informacija, posredovana posameznikom, v

skupini, daje garancijo, da je odločitev te večine pravilna. Večina je pomembna tudi zato, da se mnenja med seboj dopolnijo in uravnotežijo.

Pomemben je tudi cilj odločanja. V skladu s ciljem, ki se ga skuša doseči, iščemo ustrezno informacijo. Tako npr. kupimo jabolka, dokler ne poizvemo o ceni, kvaliteti - torej nabiramo informacije o cilju - nakupu jabolka. Šele potem se odločimo, ko pretehtamo vsa dejstva.

Vpliv ENOSTRANSKE ODLOČITVE nastopi kasneje kot posledica. Zanimarili smo kvaliteto in dobili smo piškava jabolka. Zanimarili smo ceno in se izkaže, da je glede na ceno kvaliteta nesprijemljiva. Torej se odločamo O KORISTNI STVARI, kar nam bo prineslo korist v tem ali onem smislu.

Skoraj bi rekel, da že prehajamo v - ekonomsko afero: kaj dam in kaj dobim. Pravilno ravnotežje med obema je PRAVA ODLOČITEV.

CILJ posameznika lahko posplošimo v

Nekaterim večnim funkcionarjem

Zakaj uspehi vaši so porazni? Tako ste polni sebe, da ste že prazni!

Prepisano

skupino, v množico. Čim več je posameznih odločitev za kvaliteto, torej je taka odločitev PRAVILNA in je PRAVILNO za skupino. Druga, sicer manjša skupina, bo ubrala drugo odločitev in ti bodo v manjšini. Toda večina manjšini ne more (in ne sme) ukazovati, da ravna kot večina.

MANJŠINI je treba namreč DOKAZATI, da je mnenje večine pravilno. Pa sem prišel do DEMOKRATIČNEGA CENTRALIZMA. To z drugimi besedami pomeni, da se mora manjšina podrediti oziroma vzeti za svoje, mnenje večine. Pogosta napaka je, da se 51 % večina okvalificira kot absolutna večina. Tu nekaj ni v redu. V samem DOKAZOVANJU prednosti večinskega mnenja nekaj ni bilo v redu. Iz teh razmerij na hitro lahko nastane 49 %. Toda v praksi je veljavno samo skromnih 51 %. Vedno je nekaj posameznikov, ki ne sledijo skupnemu cilju, toda teh mora biti čim manj. Torej ni »večina« bila sposobna DOKAZATI pravilnost večinske odločitve.

Nove možnosti gospodarskega sodelovanja

SPREJEM PRI AMBASADORJU VELIKE BRITANIJE

Razni članki v dnevnem časopisju in druge aktivnosti kažejo, da se je trgovsko gospodarski del Velike Britanije pričel resneje zanimati za možnosti povečanja gospodarskega sodelovanja s Socialistično republiko Slovenijo.

Ena takih aktivnosti je bila v tednu od 16. do 21. maja, ko so predstavniki ambasade Velike Britanije iz Beograda obiskali cca 50 delovnih organizacij Sloveniji z namenom navezati prve stike, ki naj bi kasneje prerasli v neposredno gospodarsko sodelovanje z angleškimi podjetji.

V TOSAMI smo imeli na obisku g. Milivoja Milovanoviča, svetnika za komercialne posle v angleški ambasadi. V razgovorih so bile izmenjane informacije o naših željah in možnosti izvoza naših izdelkov na angleško tržišče ter možnostih uvoza angleške opreme v našo delovno organizacijo. Posredovani so bili podatki o naših izdelkih in prospektni material. Seveda so bili to le uvodni razgovori, ki ne morejo dati trenutnih rezultatov. Pričakujemo lahko dodatne razgovore s konkretnimi zainteresiranimi kupci ali dobavitelji iz Velike Britanije.

Da je bila omenjena akcija zastavljena precej resno, kaže tudi to, da je ambasador Velike Britanije, g. A.M. Wood pripravil poseben sprejem za predstavnike delovnih organizacij, katere so, obiskali sodelavci ambasade. Sprejem, ki sem se ga udeležil v imenu Tosame je bil v četrtek, 19. maja ob 18.00 uri v hotelu Lev v Ljubljani. Poleg predstavnikov delovnih organizacij so bili na sprejemu prisotni tudi predstavniki Izvršnega sveta SR Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije. Sprejem je potekal v prijetnem vzdušju. Predvsem je bil zelo aktiven ambasador Velike Britanije - g. Wood, ki se je osebno predstavil vsakemu udeležencu posebej in ob tej priliki povprašal o osnovnih informacijah iz delovnih organizacij, katere smo predstavljali. O morebitnih konkretnih rezultatih te akcije pa morda kdaj drugič.

Edvard Peternel, direktor DO

Vprašali ste

Kako daleč smo z ureditvijo prototipne delavnice?

»V delavnicah se poleg nalog za redno tekoče vzdrževanje izvajajo tudi naloge za izdelavo nove strojne opreme oziroma strojev. Pri tem pa prihaja do prostorskih problemov, predvsem v fazi montaže in nadaljnjega posodabljanja strojev. Že večkrat je bila poudarjena nujnost organiziranja prototipne delavnice, ki je pogoj za uspešnejše delo na področju izdelave opreme. Izdelan je bil izvedbeni predlog za organiziranje navedene delavnice, vendar se do danes še ni izvršil, ker nismo uspeli preseliti sedanjega priročnega skladišča rezervnih delov za vzdrževanje v centralno skladišče. Ta preselitev bo izvedljiva, ko bodo v skladišču zagotovljeni primerni pogoji, tako v organizacijskem kot v prostorskem smislu. Rešitev prostorskega problema je nakazana z gospodarskim načrtom za leto 1988 v III. kvartalu.«

Kdaj lahko pričakujemo uvedbo premakljivega delovnega časa?

V letu 1986 smo pripravili informacijo o spremenljivem delovnem času:

- s predlogom oblike premakljivega delovnega časa in
- s predlogom, da se v primeru odločitve o uvedbi premakljivega delovnega časa

Tu gre še za nekaj drugega. Zakaj je 51 % postalo 49 %. Zato, ker se cilji PREVERJAJO. To je pa nenehen proces, ko spoznamo nova dejstva - dobivamo nove informacije. Preverjamo pa tudi zato, ker nenehno iščemo BOLJŠO REŠITEV. Nobena stvar in prepričanje ni od nekdaj dano in tudi ne bo trajalo vekomaj. Torej, ko je odločitev SPREJETA, je že v fazi PREVERJENA zato, da bi bila naslednja odločitev BOLJŠA.

Vsaka odločitev je torej izpostavljena KRITIKA in najslabše je trmasto vztrajanje na določeni odločitvi, ko nova dejstva vendarle zahtevajo drugačno odločitev. To seveda ne pomeni, da odločitve menjamo kot srajce, toda srajco kljub temu zamenjamo, ko je umazana.

O VODJI

Od praskupnosti naprej si ljudje izbiramo vodje, tudi pri živalih teče podoben postopek, vsaj pri nekaterih.

Vodja nam pomeni identifikacijo skupine, naroda (Tito-Jugoslavija). Skupina rada iz različnih razlogov prepušča odločitve vodji. Toda samo toliko časa, dokler ne začuti, da njegove odločitve niso v skladu z večino skupine. Takrat nastane konflikt med vodjem in skupino.

Konflikt nastane tudi, ko vodja na nek način ne zna, ne more ali noče MOTIVI-

RATI skupine. Torej skupine ne prepriča o PRAVILNOSTI njegove odločitve. Ne da ji INFORMACIJE, na podlagi katere bo skupina SKLEPALA o pravilnosti vodje odločitve.

V tej fazi pa v našem samoupravljanju največkrat padamo(jo) na izpitu. Od tod tudi (ne)pozornost do informiranja in delegatskih gradiv.

Če pa se vodja (oblast) povampiri in noče delovati v smeri interesa skupine - takrat pa je situacija še hujša. Ne samo, da NOČE priznati PREVERJANJA njegove odločitve, temveč pripravi INFORMACIJO tako, da opraviči pred skupino svojo odločitev. Slej ko prej je ta na steklenih nogah in učvrstiti jo hoče s sankcijami - s prisilo - metode so tu v bistvu neizčrpne.

Postavljam vprašanje - kako lahko ugotovimo ločnico med obema tipoma vodij? Tudi neznanje je včasih vzrok za prisilo, tega ne smemo pozabiti. Pa preverjanje CILJEV SKUPINE. Skupina SKLEPA v vsakem primeru, samo da v prvem primeru to lahko pove svojemu vodji, v drugem primeru tega ne pove, ker se ga - boji. Torej je prvi demokratični vodja, ker sprejema kritiko, korigira svoje odločitve v prid skupnega interesa.

Drugi tip je AVTARKIČEN, njegova velja in konec.

Dober vodja je vedno dovzeten za pro-

bleme skupine, sledi ciljem skupine. Toda tudi vodi jo, usmerja k cilju, ki se mu zdijo pravi za skupino, jo motivira, kljub morda navidezno kratkoročnim ciljem, toda dolgoročno gledano k pravilni odločitvi.

Najpogostejša vloga vodij je v skupini vodji - ki jo vodi vodja. Npr.: v delovni organizaciji, vodje sektorjev sestavljajo skupino, ki jo vodi - direktor. V tem primeru morajo posamezniki vodje delovati v dveh smereh. V medsebojnih odnosih znotraj skupine in do skupnega vodje v smislu ciljev, ki »zadevajo« tudi »njegovo« skupino. Če je skupinam skupno hotenje po dobrih osebnih dohodkih kot skupni cilj vseh skupin, morajo vodje »delovnih« skupin narediti vse za skupni cilj, ki ga zastopa najvišji vodja. Vsak del mora nujno napraviti svoj delež motiviranja za relativni ali absolutni skupni cilj. Hudo je, če vodja v skupini vodij dela tako, da moti skupni cilj. Takrat ga »glavni« vodja ne usmerja pravilno, ali pa zastopa samo parcialne interese svoje skupine (kaj se lahko s parcialnim interesom zgodi, je očiten primer Agrokomerc, ki naj bi delal dobro za svojo skupino - podjetje in razdiralno za skupni interes - republiko in državo).

Res je, da posamezne vodje vodijo predvsem parcialni interesi, ker jih mogoče najbolj poznajo, najbolj obvladajo, toda ta

imenuje posebna komisija, ki bi usmerjala celotno akcijo.

Glede na ponovne pobude o uvajanju premakljivega delovnega časa kolegij predlaga, da se ponovno obravnavajo in ocenijo argumenti o premakljivem delovnem času.

Pri ocenjevanju umetnosti uvajanja premakljivega delovnega časa smatramo, da je potrebno obravnavati predvsem:

- izkoriščenost delovnega časa,
- prometne razmere,
- postopnost uvajanja,
- evidentiranje in obračun delovnega časa.

Za ocenjevanje argumentov po navedenih vprašanih predlagamo že omenjeno informacijo in pismena stališča TRS, ERS in KS.

Za evidentiranje in obračun premakljivega delovnega časa predlagamo, da se v okviru nabave računalniške opreme reši tudi ta problem (vsaj postopoma).

Po izvedbi priprav se za določeno obdobje poizkusno uvede premakljiv delovni čas. Za pripravo in spremljanje izvajanja te naloge se imenuje posebna komisija.

parcialni interes mora biti v skladu s skupnim ciljem. Npr.: Posamezne politične organizacije (ZK, ZS, ZSMS) imajo različne poglede na problem. Vsaka od teh ima svoje STALIŠČE, ki je v interesu skupine (organizacije). Soglasja ne bo, če ne bodo vse tri skupine našle skupnega interesa. Do tega lahko pridejo samo z DIALOGOM, s soočenjem.

Trmasto vztrajanje na interesih ene skupine (ki je lahko celo v večini) in zanemarjanje SKUPNEGA cilja ne pripelje do rešitve. Tu mora vodja odigrati pravo vlogo. MOTIVIRATI mora svojo skupino v racionalno odločitev (ki je lahko tudi kompromis), sprejemljivo za vse. Dogovor oziroma dialog je nujno potreben.

O DIALOGU

Zelo množična napaka je, da posamezen vodja (npr. sindikalne skupine) prisega na mnenje svoje baze. Ni se pripravljeno pogovarjati, pogovarja se samo v okviru svoje baze. Toda ali je to mnenje res tisto racionalno oziroma skupno vsem v tej in ostalih skupinah. Če vodja ne sprevidi tega cilja, je konflikt neizogiben. Neizogiben zato, ker se giblje v cilju svoje skupine in se kot vodja konfrontira z drugimi skupinami ali

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov za mesec april v DO TOSAMA

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v DO TOSAMA za mesec april vsebuje podatke po oddelkih, sektorjih in za celotno delovno organizacijo. Podatki so objavljeni v razredih po 30.000 din.

Podatki vsebujejo osebne dohodke za polni delovni čas, podaljšani delovni čas ter osebne dohodke pripravnikov. Podatke o povprečnem, najnižjem in najvišjem osebnem dohodku povzemamo po metodologiji izdelave obrazca RAD-1.

Najnižji osebni dohodek je bil dosežen v oddelku mikalnice na delih in nalogah ocenjenih s 4. kategorijo ter dosegom norme 119 % in brez dodatka stalnosti in minulega dela.

POROČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESEC APRIL

Štev. poročila

4/88

RAZREDI V OOO din	PROIZVODNI SEKTOR										VOD. PS	SKS	ERS	KS	TRS	SON	VOD. DO	D O TOSAMA
	PR	TO	T&T	BE	VO	MI	SK	OK	PMS	VOD. PS								
← 320						8	4											12
320 - 350	2	9	2			50	24	6	13			1						107
350 - 380	2	8	5		1	35	45	13	17			4		7	1			138
380 - 410	6	14	19			30	12	20	20			5	2	24	1			153
410 - 440	2	10	13	1	4	3	2	6	12			5	1	11	5			75
440 - 470	3	3	3	2	5	3	1	2	4			1	2	8	4	1		42
470 - 500	5	1	1	4	4	3	2	2	1	1	1	3	1	7	1			36
500 - 530	1			4	1			1				6	2	2	10			28
530 - 560		1	1	6	2	3	1		1				3	5	6	1		30
560 - 590		2	5	3	2	3	1	2	2			3	3	6	14	1	1	48
590 - 620	2		2	3	2	3			3	1	1	1	1	3	8			29
620 - 650			2			1			1	1	2	1	1	4	4			16
650 - 680	2	1					2	1				4	1	5	3	2		21
680 - 710		2		2	1	1	1	1	1				1	1	2			13
710 - 740												1	1	5	4	2		13
740 - 770	1			1	2				1			2	3	2	1			13
770 - 800						1					2		2					7
800 - 830			1	1									1	1	4			8
830 - 860														2				2
860 - 890												1	2					3
890 - 920													3	1				4
920 -												2	1	1	2	1	1	9
SKUPAJ	26	51	54	27	24	144	96	53	76	7	37	28	92	81	9	2		807

POVPREČNI OD 445.064

NAJNIŽJI OD 301.203

NAJVIŠJI OD 1.246.416

s skupnim vodjem skupin. Če pa vodja sprevidi skupni cilj in o tem motivira svojo skupino z dejstvi skupnega cilja (deluje privatno), to pomeni dialog ali dogovarjanje.

Ves ta proces je v bistvu DEMOKRACIJA, ki jo imamo venomer na jeziku, pa jo z lastno nevednostjo, nerodnostjo ali kljubovanjem tolikokrat teptamo. Največkrat je vprašljiva kultura dialoga.

O KULTURI DIALOGA

O tem problemu bi lahko rekli tudi nivo civilizacije, način komuniciranja med različno mislečimi ljudmi. Različnost je v bistvu pozitivna stvar, ker se v različnosti zlahka najde prava rešitev - t.j. najbolj optimalna. Ljudje smo in tudi na t.i. optimalno rešitev gledamo različno. Če je predlog naš, ga seveda gledamo z največjo simpatijo, če je to predlog prijatelja, se tudi zanj ogrejemo hitro. Če pa je to rešitev človeka, s katerim tudi sicer nismo v dobrih odnosih, potem tudi njegovo zamisel nekritično zavračamo. Tako ravnanje je vsajeno v ljudeh.

Realno gledano je lahko najboljša rešitev iz tega razloga neupravičeno prezrta, zavrnjena. Premaganje teh predsodkov zahteva širino človeka. Zahteva premagati

čustvenost na račun racionalnosti. Razumsko reagiranje pa zahteva tudi veliko razuma - to je znanja in še več samokontrolo, tudi samokritičnosti. Toda ne. Naredimo prav vse, da sogovornika niti ne poslušamo, kaj šele, da bi razumsko sprejemali njegova dejstva.

Če je to posameznik v skupini, ni velike nevarnosti, ker ga skupina navadno sama izloči ali mu vsaj nekaj časa ne pripisuje nikakršne teže.

Huje pa je, če ima to lastnost vodja (ne glede na nivo). Tak vodja pride v konflikt z drugimi vodji in kar je še slabše - svojo skupino motivira v »svoje« razreševanje problema. Vztrajanje na »svojem« je sicer pozitivno samo v primeru, če to lahko čez čas dokaže, da je interes njegove skupine dejansko interes vseh skupin. Toda tudi to pomeni predvsem razumski pristop do zadev, tista pot, ki vodi - kar k skupnemu cilju.

Z eno besedo DEMOKRACIJA je nekakšna mačka, ki prede, če z njo pravilno ravnaš - in ima tudi kreplje, če se ne pokoravaš njeni zakonitosti.

Kaj pa v Tosami? Nam prede ali morda praska? Tudi odgovor ni preprost.

Milan Drčar

Letovanje

Ustreči vsem je nemogoče

Bliža se čas dopustov. Kje ga bomo preživeli, smo se večinoma že odločili. Iščejo poceni in zanimive variante. Kompas, Slovenijaturist - uf, kakšne cene! Za hotel bo ena plača za celo družino premalo. Pod šotor? Ne, daleč je že čas, ko je to bila najcenejša možnost. Znajti se bo pač treba, seveda če nismo med tistimi, ki bodo letovali v tovarniških objektih.

TOSAMA daje na izbiro - Vrsar, Červar, Novigrad, Izolo, Maredo, Medulin, Moravce, Kranjsko Goro, Veliko planino. Na voljo je 32 objektov.

Cene so več kot ugodne: 3.000 din za stanovanje in 2.500 din za prikolico na dan.

Največji naval je med šolskimi počitnicami, ko imajo pri razporeditvi prednost starši s šoloobveznimi otroki. Junij in september sta manj zanimiva, čeprav je velikokrat vreme takrat še lepše kot v sezoni. Letos se je za letovanje v naših kapacitetah prijavilo 289 delavcev. V prvi fazi jih je izpadlo približno 100, ko pa je bilo treba poravnati račune, se je izkazalo, da vsi prijavljeni nimajo namena (ker jim ne ustreza termin ali pa iz drugih razlogov) vztrajati pri razporeditvi. Zato se je v »igro« lahko uvrstila tudi večina »izpadlih«. Jezimo se seveda vsako leto, ker bi radi letovali prav v določenem času in v določenem kraju, pa nas nihče ne upošteva - druge da, nas pa ne! Vendar moramo razporejevalcem pošteno priznati, da nimajo lahkega dela. Še kako radi bi verjetno ugodili vsem, če bi se le dalo. Po eni strani smo lahko zadovoljni, da imamo toliko počitniških objektov, da vsako poletje lahko letuje ena četrtnina vseh zaposlenih. Verjetno se s tem lahko pohvali malo delovnih organizacij.

Pa pogledjmo še malo, kakšni so naši načrti za dopustni čas:

IZTOK MULEC, TŠT:

Letos sem se odločil, da obiščem Budvo. Z družbo mladih grem v organizaciji Kompas. Za ceno še ne vem, ker še ni določena, vem le, da bo - ker gremo v začetku septembra - za 30 % ceneje kot v sezoni. Po pripovedovanju vem, da je Budva lep kraj, za vreme pa me tudi ne skrbi, saj je dovolj na jugu, da bo septembra še lepo. Ker pa je do septembra še daleč, bom morda še prej »skočil« do morja za dva, tri dni.

Žal mi je, ker imamo mladi v TOSAMI malo možnosti za letovanje v naših kapacitetah, pa se mi zdi, da smo se s tem že kar sprijaznili. Doslej sem se prijavil že trikrat, pa sem vedno izpadel. Kljub temu pričakujem, da bom letošnji dopust prijetno preživel.

JANJA SRŠEN, TŠT:

Zaenkrat še ne vem, kje bom letos preživela svoj dopust. V drugi »rundi« sem se prijavila v TOSAMI za Vrsar, morda bom šla z bratom v Červar ali pa kam s šotorom. Kampiram zelo rada, zato sem doslej večino dopusta preživela v kampih. Cene so seveda visoke - tem bolj, če gre za urejen kamp. Največkrat sem doslej bila v nudističnem kampu Ulika, ki je res lepo urejen, zato pa tudi drag. Lani sva se s prijateljico odpravljali v Grčijo, pa sva se premislili,

ker naju je postalo strah. Mislim, da ne bi bilo najbolj varno, če bi se sami podali na pot. Mogoče bom kdaj le šla tja, vendar pa le v organizaciji kake agencije - če bodo le sprejemljive cene.

TINCA OCVRK, SON:

»Pred nekaj leti smo rešili problem vsakoletnega prerekanja in skrbi, kje in kdaj bomo preživeli dopust tako, da smo si kupili počitniško prikolico in jo postavili v našo ISTRO.

Resda so stroški kampiranja vsakič višji, ne morem jih primerjati z letovanjem v Tosaminih počitniških kapacitetah, pa mi je le prihranjena skrb, kam bom odpeljala moja fanta na počitnice.

Meni bi, z ozirom na zdravje, veliko bolj prijal gorski zrak ali toplice, vendar kot vse mame in očetje, tudi jaz gledam, kako ustreči otrokom.

Ne rečem, da tudi sama ne uživam na morju, saj postavimo prikolico toliko prej, da dobimo senčnat prostor, blizu morja, torej uredimo si čim bolj prijetno in udobno počitnikovanje.

MATEVŽ ULČAR, prodaja:

»Kje in kako preživeti dopust?« - se zameje Matevž. »Lepo se sliši, ampak verjeli ali ne, še nikoli nisem planiral, kam bom s prostimi dopustniškimi dnevi, vselej sem jih porabil za delo na kmetiji, čeprav sem za kak dan »skočil« s prijatelji na morje.

Družine še nimam, pa mi je prihranjena skrb, kam jo bom popeljal na dopust!

Tako bom letos večino dopusta preživel na poljih in travnikih, pa pri zidavi hiše.

Morda si bom privoščil nekaj dni na morju in osvojitve TRIGLAVA tudi predvidevam!

Čisto dovolj sem si zastavil, kajne?«

IVANKA RAVNIKAR, proizvodnja medicinskih sredstev

O morju ne premišljujem, saj najdem

SILVA MEŽNAR, SKS:

»Z družino bom letovala v počitniški prikolici svojih staršev, ki jo bodo letos postavili v Medulinu pri Puli.«

Prikolico postavimo še v času, ko lahko izbereš prostor »po želji«, blizu morja, sanitarij, trgovine, torej, da si dopust organiziraš in preživiš čim bolj prijetno.

Tako bom za počitnice na morju porabila večino svojega dopusta, še kak dan ga moram pustiti za nepredvidene dogodke, ki pa jih pri otrocih nikoli ne zmanjka.

MIRANDA KAMIN, ERS:

Letošnji dopust bom preživela s fantom in kolegi na jugu naše Jadranske obale. Cilja še nimamo točno določenega, saj gremo s svojimi avtomobili, tako se bomo lahko ustavili tam, kjer nam bo najbolj ugajalo.

Upam, da se bomo imeli OK.

IVANČEK VRENJAK:

Na dopust grem s prijateljci v Umag, v Stella Maris. Šli bomo konec julija, »taborili« pa bomo kar v kombiju. Upam, da bo veliko sonca in lepih deklet.

pravo mero zadoščenja doma na kmetiji. Moj dopust je že, če mi ni treba v službo in s tem za nekaj časa pozabim na težke skrbi, ki me pestijo v službi. S svojo družino se tako lahko popolnoma posvetim kmetovanju in užitku ob obdelovanju domače grude.

Na morju ne najdem tiste lepote narave, ki je prisotna povsod doma - v gozdu, na travniku ali osamljenem pašniku. Tudi moji trije sinovi so ljubitelji narave. Posebno radi nabiramo gobe in to je zame pravi dopust.

JOŽE TIČ, proizvodnja medicinskih sredstev

Letos bom s svojo družino letoval v počitniški prikolici v Vrsarju. Na morje gremo radi, še posebno, če je lepo vreme, tako da se dobro okopamo in nasončimo. Tudi cena letovanja je v mejah sposobnosti, tako da mi je včasih kar žal, da imam kot Tosamovec pravico do letovanja le vsako drugo leto. Mogoče mi bo kdaj uspelo počitnikovati v naših novejših letoviščih. Prijetno je tudi to, da si lahko kuhamo po želji. V glavnem sem zadovoljen.

27. junij - Dan samoupravljalcev**Ali še drži, da je delo najboljše sredstvo za polepšanje življenja**

To naj bi bil praznik samoupravljalcev. Dan, ko je bil 1950 sprejet znani zakon o upravljanju podjetij.

Menda je zastoj govoriti, da do uveljavitve tega načela v bistvu ni nikoli prišlo. Da je temu tako, se je treba samo malo ozreti okoli sebe. Samouprava še nikoli ni bila tako potisnjena v kot, kot sedaj, 38 let kasneje. Pa nič ne kaže, da bi bilo bolje.

Nekateri bi samoupravljanju radi naprtli vse gospodarske težave, zavoženost in neučinkovitost družbe. Toda samoupravi se je venomer jemalo in jemalo zaradi »višjih interesov«, ko so se izkazali kot državni, skupinolastniški v »imenu« samouprave.

Osnovni moto pa je bil vzeti dobrim in v imenu kvazisocializma dati slabšim. Če si bil še boljši, so ti vzeli še več. Torej je biti bolje slab - in dobivati. Zdaj pa je ža-

kelj prazen - kaj pa sedaj. To je pa to, s čimer se ubadamo - ukrepi, izidi glasovanj Abdići itd. Celo tako daleč smo prišli, da kroje našo usodo izven države. Sramota je to zapisati. Velika sramota v imenu samoupravljanja.

Žal pa bo (kot v vsakem sistemu) krajši konec potegnili tisti, ki na plovbo ni imel vpliva - bolje rečeno, vzel mu ga je »višji interes«.

Če v tej situaciji ne bo samouprava (ampak tista prava) dobila svoje veljave, potem lahko mirno odpišemo pravico odločati o sebi. Ljudje hočejo vendar živeti, človeka in družbi vredno življenje. Tu je tudi pravica (samoupravna) odločati o sebi in svojih deležih dohodka.

Ker pa temu ni tako - ta dan ne more biti praznik, temveč boj »za staro pravdo«.

Milan Drčar

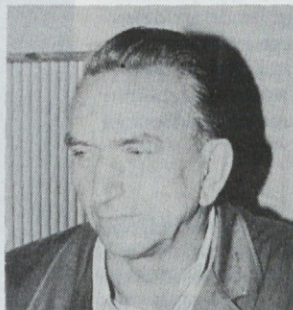
Priznanja

PLAKETE OBČINE DOMŽALE

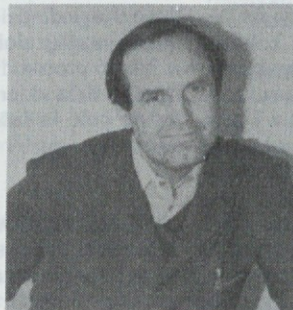
Plakete občine Domžale se podeljujejo v treh stopnjah za uspeh na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti, razvoja samoupravljanja, delegatskih odnosov, družbenopolitičnega dela in dela v skupnostih in društvih.

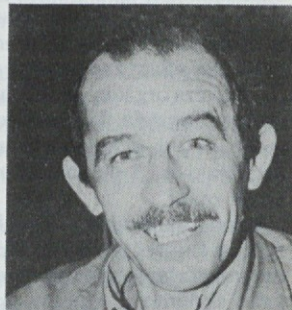
EDVARD PETERNEL
· srebrno plaketo · za prizadevanje na gospodarskem področju ter za družbenopolitične aktivnosti v občini.

FRANC KERČ
· srebrno plaketo · za dolgoletno ustvarjalno delo pri razvijanju delegatskega sistema in družbenopolitične aktivnosti.

JOŽE PODPESKAR
· bronasto plaketo · za ustvarjalno delo na področju izobraževanja in inovacij.

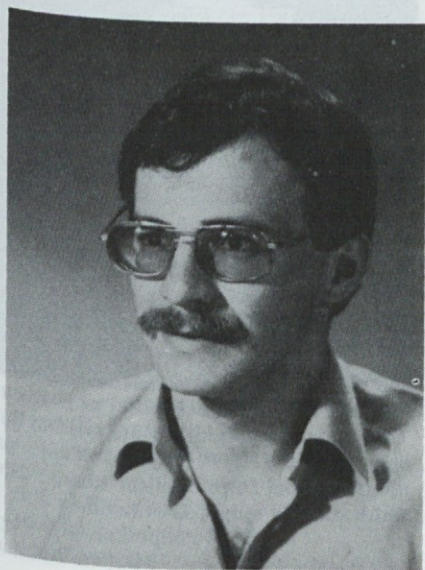
MILAN DRČAR
· bronasto plaketo · za aktivno delo na samoupravnem in družbenopolitičnem področju v DO in izven nje.

Delo vliva olje v svetilko življenja, mišljenje vžiga njen plamen

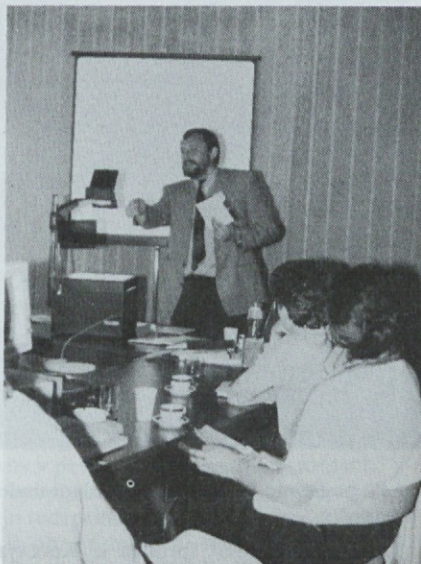
Sklep o podelitvi priznanj so sprejeli zbori Skupščine občine Domžale na svojih sejah 11. in 12. maja, priznanja pa so bila podeljena 21. maja v sklopu praznovanja občinskega praznika. Med dobitniki so tudi štirje delavci TOSAME.

Zvezno priznanje Partizana Jugoslavije

21. maja je **Marjan Štrukelj** prejel zvezno priznanje Partizana Jugoslavije, Zveze za športno rekreacijo in telesno vzgojo. Priznanje je prejel za leto 1987 in sicer za prizadevno delo v ŠD Krašnja na področju razvijanja športa in množične rekreacije.

Novo! STE OPAZILI ?

Prof. dr. Vilko Žiljak razlaga prednosti fotostavka

Prejšnjo številko TOSAME smo izdelali na popolnoma nov način. Iz ročnega stavljenja s svincem smo prišli na računalniški fotostavek, s katerim se je pred kratkim opremila Papirkonfekcija Krško.

Majska Tosama je bil prvi časopis, ki so ga v Krškem na ta način naredili.

Fotostavek postaja sinonim za visokokvalitetno stavljenje, ki se danes v veliki meri realizira z laserskim osvetljevanjem. Razvoj fotostavka je namreč povezan z novimi dosežki računalniške tehnologije. Fotostavek nudi neštete možnosti. Po mili volji izbiraš obliko in velikost črk, raste,

Oblikovanje teksta

okvire, širino vrste. Velika prednost fotostavka je ta, da celotno časopisno stran, še preden jo pripravimo na montažo, oblikujemo na ekranu in poljubno kombiniramo.

Prva številka je bila torej začetniška - tako za nas, kot za tiskarno. Vendar upamo, ko bomo spoznali sistem podrobneje, da bomo sestavljali oblikovno res privlačen časopis.

Mladi tehniki v Tosami

Učenje je prvi korak, življenje šele drugi

»Mladost je norost, čez vodo skače, kjer je most« pravi slovenski pregovor, vendar mladina in z njo mladost ni vedno tako brezskrbna kot jo prikazuje naš pregovor.

V petek, 20. maja so našo delovno organizacijo obiskali mladi tehniki iz Slovenije, ki so se med drugim pomerili tudi v poznavanju Tosame. Organizator srečanja sta bila Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije - Svet za tehnično vzgojo mladine in Zveza organizacij za tehnično kulturo občine Domžale. Poleg mladih so v Tosamo prišli tudi njihovi mentorji, ki mladino usmerjajo in ji pomagajo pri odkrivanju novih znanj.

Učenci in dijaki so skušali v kratki uri zvedeti čim več o izdelavi naše vate in tudi druga vprašanja so bila pogosta, predvsem kako skrbimo za varstvo okolja, kako in koliko ga onesnažujemo. Zanimalo jih je tudi, kakšne poklice zaposluje najpogosteje v naši delovni organizaciji in kakšni delovni pogoji so v posameznih oddelkih in kakšna varstvena zaščitna sredstva uporabljamo pri delu in še bi lahko naštevali. Lahko rečem, da je njihov tekmovalni duh prevladal nad brezskrbnostjo in da so pokazali zares veliko zanimanje.

Mentorji so precej kritično opazovali naš strojni park in hitro zaključili, da bi marsikateri stroj lahko nadomestili s sodobnejšim, ki bi proizvajal manj prahu ali hrupa. Opazili so veliko število zaposlenih pri pakiranju izdelkov in spraševali, če res ni mogoče izdelkov pakirati strojno z manj delavci. Tudi naši pogoji dela in higiena pri proizvodnji naših izdelkov iz vate in celuloze niso ušli njihovi radovednosti. Lahko rečem, da je ura in pol, ki sem jo preživel z njimi kar prehitro minila in da bi si lahko ogledali še kakšen oddelek in pokramljali tudi o njem.

Ko so udeleženci srečanja zapuščali tovarno, sem imel občutek, da smo včasih res že kar obratno slepi in da dela za pridne in prizadevne glave v Tosami ne manjka.

Skupina, ki je prišla v Tosamo, je pravzaprav »smetana«, ki se je izločila na regijskih tekmovanjih. Tekmovanje je sestavljeno iz ogleda delovnega procesa v delovni organizaciji določenega profila (tokrat je bila to proizvodnja vate) in pa iz ustvarjalnega dela, kjer mora učenec izpolniti testne pole in izdelati model določenega stroja.

TOMO SURJAN z Jesenic je učitelj tehničnega pouka in sodeluje pri tekmovanju, ki je letos že dvanajsto po vrsti, od vsega začetka. Povedal je, da ima srečanje namen vzpodbuditi ustvarjalnost pri mladih ljudeh in jih seznaniti z vrsto tehničnih poklicev. Predhodno so se tekmovanja vrstila po regijah, republiškega v Domžalah pa so se udeležili najboljši. Zvezno tekmovanje bo letos v Novem Sadu. Tovariš Surjan je povedal, da so se doslej slovenski mladi tehniki tudi na zveznih tekmovanjih uvrstili med najboljše.

PETER BASTL je učenec 7. razreda OŠ Veljko Vlahovič iz Celja. Presenečen je nad velikostjo tovarne. Zelo ga zanimajo stroji, vendar pa si strojništva ne bo izbral za svoj bodoči poklic. Po osnovni šoli se bo vpisal na naravoslovje, stroji pa bodo še naprej ostali njegov konjiček.

JANEZ VOLER prihaja iz Luč. Povedal je, da jih po ogledu proizvodnje pri našem izdelava stroja, ki ga bodo določili vodje tekmovanja. Modele izdelujejo iz Fisher elementov in sicer samo na podlagi tistega, kar so videli. Sami morajo poštudirati mehanizem delovanja, kajti model je dober le, če lepo teče. Zmagovalec bo tisti, ki bo model izdelal najbolj natančno.

»Znanje za prihodnost« torej ni le fraza. Tosama je to pot odprla vrata mladim ljudem, ki sicer šele vstopajo v življenje, pa njihovo doslej že pridobljeno znanje daje slutiti, da je v njih naša prihodnost.

Jože Podpeskar, dipl. ing.
Marjana Lubinič

Pa pogledjmo še, kaj pravijo mladi nadebudneži:

JANEZ LAVRIČ prihaja iz Kočevja. Na republiško srečanje je prišel kot najboljši iz svoje regije, kjer je tekmovanje obsegalo poznavanje delovnega procesa v zdravilišču Dolenjske Toplice.

Tehnika ga zanima, kar so opazili tudi v njegovi šoli in ga zato prijavi na izbirno tekmovanje. V tekstilni tovarni je bil tokrat prvič. V mikalnici, ki so si jo ogledali, se mu je najbolj zanimiv zdel zračni transportni trak.

Sledimo zakonodaji

Revalorizacija sredstev in njihovih virov

O revalorizaciji sredstev in njihovih virov je bilo že kar nekaj napisanega v raznih publikacijah. Tudi v naši DO smo v lanskem letu objavili o tej temi članek v Tosaninem glasilu, pa tudi v komentarjih finančnih rezultatov za posamezna obdobja. Ker je bila s strani nekaterih sodelavcev izražena želja, da o revalorizaciji in njenem vplivu na naše rezultate še kaj napišemo, namenjamo ta prispevek vsem, ki jih to zanima s strokovne plati ali pa za boljše razumevanje učinka revalorizacije v naši DO.

V Zakonu o celotnem prihodku in dohodku je v posebnem poglavju predpisana revalorizacija vseh oblik sredstev in poslovnega sklada. Njen cilj je ugotoviti in prikazati realnejše stroške obračunske dobe in s tem tudi realnejši dohodek ter realnejšo velikost premoženja. To pomeni, da se stroški porabljenih surovin in materiala v bilanci uspeha ne izkazujejo le po nabavni vrednosti, ampak se povečajo za statistično ugotovljen indeks rasti cen industrijskih proizvodov. Na ta način se porabljena sredstva obračunajo v realni vrednosti in s tem ni možno povečanje dohodka na račun nižjih cen v primeru, da je bil material kupljen po bistveno nižji ceni, oziroma je bil dalj časa na zalogi. Težnja po čim nižjih zalogah je nujna, kajti zaloge nam vežejo obratna sredstva in s tem vplivajo na slabšo likvidnost. Težka likvidnostna situacija nas vodi v najemanje zelo dragih kreditov, kar nam povečuje revalorizacijske odhodke in obveznosti iz dohodka.

Skladno s predpisi o revalorizaciji pa je potrebno realno vrednotiti tudi naše premoženje. Če znaša ugotovljena inflacija v prvem tromesečju 12,4 %, pomeni, da mora biti tudi realna vrednost našega premoženja za toliko večja. Iz tega razloga se konec vsakega tromesečja ugotovi kontrolna revalorizacija poslovnega sklada. Če v obračunskem obdobju nismo uspeli ohraniti realne vrednosti osnovnega sklada, moramo za razliko povečati porabljena sredstva oz. zmanjšati dohodek.

In kaj po Pravilniku o načinu obračunavanja revalorizacije sredstev revaloriziramo?

Ob periodičnih obračunih in zaključnem računu se revalorizirajo:

- nabavna vrednost in popravki vrednosti osnovnih sredstev ob zaključnem računu;
- sedanja vrednost osnovnih sredstev ob periodičnih obračunih;
- obračunana amortizacija;
- zaloge surovin in materiala, nadomestnih delov, drobnega inventarja, avtomobilskih gum in embalaže;
- porabljene surovine in material, nado-

mejni deli, drobni inventar, avtomobilske gume in embalaža

- zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov
- porabljene zaloge polizdelkov in gotovih izdelkov (materialni stroški v prodanih proizvodih in storitvah)
- dinarske terjatve in obveznosti, če je dogovorjeno v pogodbi ali SaS
- trajni viri poslovnih sredstev (poslovni sklad).

Ker se v razpravah o finančnih rezultatih pogosto omenjajo različni strokovni izrazi o revalorizaciji, je prav, da jih vsaj v grobem obrazložimo. Največkrat se uporabljajo: revalorizacijski prihodki, revalorizacijski odhodki, revalorizacije na rezultate poslovanja, kontrolna revalorizacija, nekriti revalorizacijski odhodki, revalorizacijska rezerva ipd.

Revalorizacijski prihodki in odhodki

Revalorizacijski prihodki se ugotovijo pri revalorizaciji osnovnih sredstev, amortizacije, zalog reprodukcijskega materiala, porabljenega reprodukcijskega materiala, zalog nedokončane proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov, materialnih stroškov v prodanih proizvodih in storitvah. V skupino revalorizacijskih prihodkov se štejejo tudi prihodki od prejetih revalorizacijskih obresti in pozitivne tečajne razlike.

Revalorizacijski prihodki, ki so ugotovljeni pri revalorizaciji porabljenega reprodukcijskega materiala, porabljenih surovin in materiala v prodanih proizvodih in storitvah, amortizacije in nekriti revalorizacijski odhodki neposredno zmanjšujejo dohodek.

Revalorizacijski odhodki se sestojijo iz negativnih tečajnih razlik in plačanih revalorizacijskih obresti.

Kontrolna revalorizacija

Kontrolna revalorizacija se ugotovi z revalorizacijo poslovnega sklada. To pomeni, da poprečno stanje poslovnega sklada povečamo za kumulativni indeks rasti cen industrijskih proizvodov. To revalorizacijo moramo pokriti z revalorizacijskimi prihodki, zmanjšanimi za revalorizacijske odhodke. V kolikor je znesek kontrolne revalorizacije večji od preostalih revalorizacijskih prihodkov, nas zakonski predpisi zavezujejo, da ta primanjkljaj nadomestimo iz celotnega prihodka.

Nekriti revalorizacijski odhodki in revalorizacijska rezerva

Nekriti revalorizacijski odhodki se ugotovijo pri kontrolni revalorizaciji v primeru, da ne pokrivamo revalorizacije poslovnega sklada.

Revalorizacijska rezerva je tisti del revalorizacijskih prihodkov, ki nam ostanejo potem, ko pokrijemo kontrolno revalorizacijo poslovnega sklada.

In kaj izvajanje teh zakonskih predpisov pomeni za našo DO? Kot je vsem znano, smo imeli v letu 1987 zaradi učinkov revalorizacije med letom bistveno slabše rezultate. Ker je bila podobna situacija v skoraj celnem gospodarstvu, je zakonodajalec 30. decembra predpisal nekaj sprememb, ki so se nanašale predvsem na možnosti prenašanja nekritih revalorizacijskih odhodkov v letu 1988. Ta ukrep je bil dobrodošel tudi za našo DO, saj smo prenesli 1,6, mlrd din nekritih rev. odhodkov in s tem bistveno izboljšali rezultate v zaključnem računu. Omenimo naj, da bi ta primanjkljaj revalorizacijskih prihodkov lahko nadomestili z zaračunavanjem meničnih obresti našim kupcem, kar pa je glede na prodajne pogoje konkurenčnih delovnih organizacij neizvedljivo. V letošnjem prvem tromesečju so nekriti revalorizacijski odhodki znašali 966 mio din, kar predstavlja 1/4 prenesenih iz leta 1987, preostali del pa je rezultat tekočega obdobja. Neposredni učinek revalorizacije za to obdobje znaša 1,78 mlrd din, kar povečuje stroške za 24,4 %, po drugi strani pa povečuje tudi vrednost sredstev.

Kot je razvidno iz podatkov, moramo po sedaj veljavnih predpisih pokrivati prenesene in tekoče rev. odhodke, vendar je glede na situacijo v gospodarstvu pričakovati, da bo do konca leta prišlo do novih sprememb zakonskih določil.

Za konec naj navedemo še nekaj kritičnih misli, ki jih je doživel sedanji sistem obračuna revalorizacije.

Glede na to, da so sredstva valorizirana v vsaki fazi, kjer se nahajajo, menimo, da je revalorizacija večkratna in tako sredstva izkazujejo previsoko vrednost. Drug pomemben argument je ta, da si vsak gospodarstvenik po možnosti vkalkulira v ceno tudi revalorizacijski del stroškov. V to ga sili zahteva po visoki akumulativnosti, ki je ostala na nivoju doseganja iz časa inflacijskega dohodka, saj sicer ne more zagotavljati normalnih osebnih dohodkov. Po-

leg tega naj opozorimo še na medsebojno primerljivost gospodarskih subjektov. Ker je zakonodajalec vnesel vrsto sprememb obračuna revalorizacije z več variantami, so kazalci uspešnosti gospodarjenja med delovnimi organizacijami neprimerljivi.

Zaključimo naj z mislijo, da bo moral biti temeljni cilj vsake zamisli revalorizacije tak, da bo preprečeval rast inflacije, saj nam sicer ugotavljanje realnega dohodka kaj malo pomeni.

Sestavila:
Marinka Repnik, oec.

Ustanovitev hranilniške službe

V skladu z dano obljubo ob priliki priprav za reorganizacijo DO Tosama v novembru 1987 s tem gradivom predlagamo ustanovitev in obliko delovanja hranilne službe v okviru finančne službe DO Tosama. Predlog pravilnika o združevanju prostih sredstev delavcev je priložen temu dopisu, v nadaljevanju tega gradiva pa naj v preprosti obliki pojasnim zamišljen način delovanja obravnavane novosti v DO Tosama.

1. Način združevanja rednih mesečnih OD

Predlagamo enotni princip za vse zaposlene v DO Tosama, da se neto izplačilo mesečnega neto OD odslej deli na naslednja dva dela: 70 % na knjižico LB Domžale oz. na tekoči račun in 30 % za združevanje preko hranilne službe v DO Tosama. S tem torej predlagamo tudi ukinitve gotovinskega izplačila v višini 5.000 din.

2. Dopolnilno združevanje

Vsak delavec DO Tosama bo lahko posebej združil tudi dodatna sredstva in sicer tako, da jih bo preko LB-Banke Domžale nakazal na ŽR DO Tosama.

3. Obrestovanje združenih sredstev

Združenim sredstvom se bodo dnevno pripisovale obresti. Višina obrestne mere naj bi znašala 80 % veljavne revalorizacijske obrestne mere.

4. Odpoved združevanja oz. dviganje vloge

Združevalci bi združevali sredstva za nedoločen čas z odpovednim rokom 1 dan. To pomeni da bodo združevalci (oz. varčevalci) dolžni 1 dan pred predvidenim dvigom na posebnem obrazcu sporočiti svojo odločitev svoji poenterki oz. tajnici, ta pa bo vse zbrane obrazce svojega oddelka do 13h posredovala referentki hranilne službe v finančni službi. Združevalec bo lahko dvignil predvideni znesek naslednjega dne od 13. do 14. ure v blagajni DO.

5. Način informiranja združevalcev o stanju njihove vloge

Vsi združevalci bi vsak mesec dobili v plačilni kuverti tudi računalniški izpis stanja njihove vloge na določen dan.

Takšno informacijo bo dobil vsak varčevalec tudi ob vsakem dvigu sredstev.

Vse osebe, ki bodo na kakršen koli način seznanjene s stanjem združenih sredstev posameznega varčevalca, ali ki bodo v posesti izpiska o stanju združenih sredstev, bodo morale podatek čuvati kot uradno tajno, in ga bodo smeli sporočiti samo združevalcu ali njegovemu pooblaščenцу, drugim osebam pa samo na osnovi sodnega sklepa.

6. Tehnika dela hranilne službe

Zamišljeno delo hranilne službe je izvedljivo s pomočjo računalnika vrste PC. Menimo namreč, da je s stališča možnosti računalniških okvar ta varianta bistveno varnejša od variante s centralnim računalnikom, ker imamo v načrtu nabavo več računalnikov vrste PC. Omenjeni PC bi bil nameščen v prostoru finančne službe, kjer bo tudi delovno mesto referenta hranilne službe. S tem bo dana tudi možnost uporabe tega računalnika vrste PC za namene delne avtomatske obdelave meničnega poslovanja finančne službe.

7. Kadrovska vprašanja

V finančni službi sta predvidena dva finančna referenta in en referent hranilne službe. Težava je v tem, da v maju odideta na porodniški dopust obe fi-

nančni referentki, s porodniškega pa se prav tako v maju vrne delavka, ki je predvidena za referentko hranilne službe. Dokler ne bomo za določen čas (do vrnitve finančnih referentk s porodniške) zaposlili še ene delavke, hranilna služba še ne bo mogla pričeti z delom, ker bo vse dotlej delavka, ki je predvidena za referentko hranilne službe, polno zaposlena z delom finančnega referenta.

Zaključimo lahko, da bo delo hranilne službe lahko steklo, ko bodo izpolnjeni naslednji pogoji:

1. nabava računalnika PC s pripadajočo opremo za finančno službo,
2. nabava pisarniške opreme za referentko hranilne službe,
3. vrnitev delavke - referentke hranilne službe s porodniške,
4. zaposlitev finančne referentke za določen čas,
5. izdelava računalniškega programa,
6. samoupravna potrditev Pravilnika o združevanju prostih sredstev delavcev,
7. obdelava OD na novem računalniku KOPA 3500.

Menim, da ob ustrezni zavzetosti vseh, ki vplivajo na izvedbo zgoraj navedenih pogojev, ne bo možno pričeti z delom hranilne službe pred II. polletjem 1988. Zato predlagam strokovnemu kolegiju in delavskemu svetu, da čimprej zavzameta stališče do obrazloženega predloga, saj postavljeni optimistični termin ne vsebuje nobenih časovnih rezerv.

Proizvodnja

Belilnica – ozko grlo

Prav je, da se kdaj pa kdaj v Tosami pojavi tudi kakšen članek o proizvodnji. Pa ne o tistih podatkih s procenti, metri, kilogrami. Pokazati na oddelek, ki se otepa s kakšno težavo, za katero drugi ne vedo ali pa jo razumejo narobe.

Belilnica je Tosamino ozko grlo. To je že stara in večkrat ponovljena ugotovitev. To je bilo očitno tudi, ko je zrasla zaloga surovin tkanin. Nikakršna skrivnost ni, da se praktično vsaka ura zastoja takoj odrazi v predhodni proizvodnji (pripravljalnica, tkalnica), kot tudi v proizvodnji, ki predeluje naše polproizvode (konfekcija, mikalnica). Če pa je zastoj povzročen izven belilnice (kot je bil slučaj v začetku maja, ko je bila kotlovnica v remontu), pa to pomeni isto, kot če sami »pridelamo« zastoj.

Zato je razmišljanje o drugačni organizaciji dela in širitve kapacitet venomer prisotno, tako v tehnološkem smislu, kot tudi v razvojnem. V razvojnem še toliko bolj, ker je treba ob snovanju razširitve proi-

zvodnje vedno imeti v vidu, da posegi ne bi zmanjšali sedanje proizvodnje. To pa je poleg zagotovitve financ največji problem. Vsak poseg v belilnico pomeni motenje proizvodnje in s tem tudi vprašanje dela za porabnike naših izdelkov.

Omenil sem povečanje zalog surovin tkanin. Ta problem je bil zaznan in o tem je razpravljaj tudi delavski svet. Akcija pa je stekla v bistvu že pred tem. S prizadevanostjo in planskim delom delavcev belilnice je uspelo povečati količine beljenih tkanin. Prav tako je potrebno sušenje tkanin občasno organizirati tudi v tretji izmeni. Del povečanja gre na račun boljšega izkoriščanja belilnega kotla (prej 5 partij, zdaj 6 partij na dan) in dela v nadurah. Pozabiti pa ne smem tudi vzdrževanja, ki se tudi zaveda pomena belilnice.

Ker pa sem omenil nadure, s tem je lo-

gično povezan tudi nekoliko višji osebni dohodek. V človeški naravi je žal, da na koncu vidimo samo številke, ne pa tega, kako je do take višine osebnega dohodka prišlo. S temi nekoliko višjimi osebnimi dohodki v belilnici so zagotovljeni ostalim delavcem normalni osebni dohodki (ker je dovolj materiala za predelavo - ni zastojev) in kar je tudi pomembno - zmanjšanje zalog pomeni manjša sredstva vezana v zaloga.

Kar se pa presega norm in višine OD tiče, pa bi rad spomnil na pred časom objavljeni članek, ki točno opisuje kako in na kakšen način pride do presega norme in s tem tudi do DO delavcev belilnice. Ni jim prijetno poslušati pripombe na ta račun ob prizadevanju, da naredi čimveč... od tega imamo koristi čisto vsi. Na objektivnost sodb pa tako radi pozabljam.

V majskih dneh je svoj zadnji delovni dan v Tosami pričakala in preživela PAVLIČ Zofka. Pravi, da se ga je kar malo balala. Težko se je kar čez noč posloviti od sodelavcev, s katerimi si preživel toliko let. Občutek imaš, kot da se poslavljáš od svojcev in že v naprej veš, da jih boš pogrešal.

Zofka se je upokojila starostno, s 55. leti in 25. leti delovne dobe, katero je vso preživela v Tosami. Prve delovne izkušnje si je nabirala v konfekciji, potem pa je po dveh letih »presedlala« k filtrom. Delo tam ji je bilo v resnično veselje, pa čeprav je bilo treba včasih delati v treh ali štirih izmenah. Vendar pa je tovariško vzdušje in dobro počutje v kolektivu odtehtalo vse druge tegobe. Zofka pravi, da je o predčasnih upokojitvi razmišljala že prej, precej laže pa se je zanj odločila po poškodbi kolena, ki ji je v zadnjem času precej onagajala. Na vožnjo v službo s kolesom ni bilo mogoče več misliti, zato je bila vedno odvisna od domačih in njihovih jeklenih konjičkov.

Čeprav bo sedaj kar naenkrat več kot osem ur v dnevu »viška«, pa je Zofka prepričana, da ji ne bo dolgčas. Kako tudi, ko pa ima okrog sebe vse svoje najdražje - moža, hčer in sina z družinama. Mož, tudi že upokojen, jo je že kar težko pričakoval, skupaj bosta lahko urejala hišo, vrt... Da bi bila ves dan z njimi, so težko čakali tudi vnuk in štiri vnukinje, od teh verjetno najteže najmlajša, stara osem mesecev, ki ji bo Zofka v dopoldanskem času za varuško.

Zaželimo vsi skupaj naši Zofki zdravja, vse ostalo si bo z ljubeznijo, razumevanjem in dobro voljo uredila sama.

JAVLJA SE BOŠKO JOVIČIČ

Najiskreneje se zahvaljujem za prijazno povabilo Kluba upokojevcev Tosame z dne 27. 5. 1988 na izlet. Vse upokojevce lepo pozdravljam in jim želim prijetno počutje. Zelo mi je žal, ker na srečanje ne morem priti. Posebno še zato, ker ne bom imel priložnosti po dolgem času obiskati prelepih slovenskih krajev. Dolina Krke mi je že od nekdanj pri srcu kot nekaj lepega in nepozabnega.

Zahvaljujem se Klubu in vsem iz Tosame, ki se me spominjajo, vabijo in pošiljajo pozdrave že ves čas, odkar sem upokojen. Vsem, ki so še aktivni želim, da tako kot jaz dočakajo penzijo, saj bodo šele takrat spoznali, kaj ti pomeni, če te sredina, v kateri si delal, ne pozabi. To je čudovit občutek! To pomaga ohraniti vero v ljudi.

Vsekakor si želim, da vsaj še enkrat pridem v tovarno, da vidim sodelavce, druge komercialne predstavnike in svoje šefe - z drugimi besedami - svoje prijatelje. Če je to mogoče, me prosim, obvestite!

Prejmite lepe pozdrave in želje za uspešno delo ter dobre rezultate.

Boško Jovičič

Kotiček za upokojevce

Problemi ob upokojitvi

Ne glej, od kod prihajaš, glej kam greš

Upokojitev je večja prelomnica v življenju ljudi, kot si običajno mislimo. Navadno povzroči upokojitev vrsto problemov, zato govorimo o »upokojitvenem šoku« ali o »upokojitvenem bankrotu«.

Upokojitev zahteva od ljudi veliko življenjske spretnosti. Po mnenju strokovnjakov naj bi se ljudje držali naslednjih navodil in napotkov:

- Upokojitev je drug izraz za odpustitev z dela. Zato se je potrebno nanjo pripravljati pravočasno in se naučiti živeti bolj skromno. Pred upokojitvijo je potrebno poravnati vse večje dolgove, za »vajo« pa živeti najmanj 6 mesecev z dohodki, kakršne se pričakuje v upokojitvi.

- Bolje ne računati na druge in imeti zaupanje vase. Znan psiholog je napisal: Duševna naloga, ki si jo lahko in mora zadati človek, ni čutiti se varnega, pač pa prenašati negotovost brez panike in pretirane bojzani.

- Potrebno je redno hoditi med ljudi in imeti krog znancev in prijateljev. Ohranjati in poglobljati je treba stara znanstva in vzpostaviti nova. Zato je potrebno iti ven iz hiše. Ljudi najdemo tam, kjer je z njimi možno govoriti: na klopi, v parku, v klubih, na izletih itd.

- Dobro je, da se ne postopa in nerga po hiši ter skuša biti koristen za vsako ceno. S tem zakon ne postane sodobna oblika ljudožerstva.

- Zanimati se je potrebno za dogajanje po svetu. Kdor ljubi živati in rože, naj si jih nabavi, goji in vzgaja. Stvari, kateri jih nabavi, goji in vzgaja. Stvari, kateri jih nabavi, goji in vzgaja. Stvari, kateri jih nabavi, goji in vzgaja. Stvari, kateri jih nabavi, goji in vzgaja. Stvari, kateri jih nabavi, goji in vzgaja.

- Izračunali so, da si povprečen človek privoščiči na leto do deset tisoč majhnih in velikih užitek, seveda, če zna živeti.

- Določiti je potrebno nov življenjski ritem. Kdaj vstati, zajtrkovati, kaj obleči, kdaj hoditi med znance...

- Proti negotovosti ne pomagata le življenjsko zavarovanje in bančni račun. Svojo socialno varnost se okrepi s stiki z ljudmi, z dobrimi odnosi s svojimi otroki in z ohranjanjem svojih sposobnosti in svojega zdravja.

Povzetek iz revije Zdravje

Odšla v pokoj

PAVLIČ ZOFKA

Možje gradijo hiše, žene ustvarjajo dom

No, čisto v dobesednem smislu ta trditve danes ne velja več, je pa v njej vseeno veliko resnice. Še kako res pa je tudi to, da za oboje potrebujemo ogromno časa, dobre volje, potrpljenja - da o poznanstvih (vezah) in denarju sploh ne razglabljam. Vendar pa si pri gradnji hiše ali urejanju lastnega doma lahko marsikaj olajšamo, skrajšamo marsikatero pot in prihranimo tudi precej denarja z organiziranim nastopom - t.j. kot član zadruga. V Domžalah že od leta 1983 zelo uspešno deluje Stanovanjska zadruga Domžale, v katero je že vključeno tudi precej Tosamovcev. Za tiste pa, ki se v gradnjo hiše, adaptacijo ali nakup stanovanja šele spuščajo, bo verjetno zelo dobrodošla.

INFORMACIJA IN NAVODILO O PRISTOPU IN ČLANSTVU V STANOVANJSKI ZADRUGI DOMŽALE

Stanovanjska zadruga Domžale deluje na osnovi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Stanovanjske zadruga in statuta Stanovanjske zadruga Domžale. Oba akta sta na vpogled na sedežu Stanovanjske zadruga Domžale.

I. DEJAVNOST ZADRUGE

1. Zbira in združuje sredstva svojih članov za graditev ali nakup stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš in sklepa pogodbe o posojilih za te namene.

2. Organizira razne oblike stanovanjske varčevanja in pridobiva kredite za zadrugo oz. svoje člane.

3. Pridobiva in komunalno opremlja stavbna zemljišča, potrebna za gradnjo stanovanj in družinskih hiš.

4. Opravlja investitorske posle in nadzorstvo pri gradnji in rekonstrukciji stanovanj in družinskih stanovanjskih hiš za svoje člane.

5. Nabavlja gradbeni material in drugi material ter stavbne elemente za gradnjo in rekonstrukcijo stanovanj in družinskih hiš svojih članov.

II. NAVODILO O VPISU

Član zadruga lahko postane vsak, ki ni član druge stanovanjske zadruga in ki:

1. Podpiše pismeno izjavo, da sprejme samoupravni sporazum in statut Stanovanjske zadruga Domžale in ostala določila akta SZ Domžale.

2. Vloži pismeno prošnjo za sprejem v članstvo.

3. Izpolni anketni list.

4. Poda izjavo o faznosti že pričete gradnje ali že kupljenega gradbenega materiala.

5. Izpolni formular o specifikaciji potrebnega materiala za izgradnjo stanovanjske hiše v skladu s projektom. Formular mora podpisati nadzorni organ in član zadruga.

6. Predloži se veljavno gradbeno dovoljenje ali dovoljenje za prigrasitev del.

7. Plača pristopni delež v primeru adaptacije... din, če ima svoje zemljišče v višini din..., brez zemljišča v višini din... ter 5 % članarine od pristopnega deleža za vsakega člana na žiro račun: 50120-662-23056.

V kolikor se gradbeno dovoljenje ali prigrasitev del glasi na dve ali več oseb, se članarina plača za vsako osebo, pristopni delež pa le v enkratnem znesku.

OPOMBA: Formularje od 1-5 prejme kandidat za vpis v zadrugo na samem sedežu zadruga, DO Razvojni zavod Domžale v ustanavljanju, na Ljubljanski 76, Domžale.

Vloge prosilca bo obravnaval Upravni odbor SZ Domžale in ga sprejel v članstvo zadruga, v kolikor so izpolnjeni vsi predpisani pogoji.

Pogodba vsebuje vse pravice in obveznosti Stanovanjske zadruga Domžale in članov v skladu s statutom SZ Domžale (56.-72. člen). Po podpisu pogodbe mora zadruga na žiro račun Stanovanjske zadruga Domžale v skladu z vsebino pogodbe nakazati potrebna finančna sredstva.

III. FINANČNO POSLOVANJE

Član zadruga, ki je sklenil s stanovanjsko zadrugo Domžale za izgradnjo ali adaptacijo stanovanjske hiše v lastni režiji in je vplačal potrebna finančna sredstva, lahko dvigne naročilnico za nabavo materiala v višini vloženi sredstev in v količini, ki je vpisana v naročilnici in v skladu s specifikacijo materiala.

V kolikor bo nabavljena količina gradbenega materiala večja, kot je navedena na naročilnici, bo račun zavržen (lahko pa je manjša količina).

Celotno finančno poslovanje urejuje Stanovanjska zadruga Domžale s svojimi strokovnimi službami.

S tem je možen nakup gradbenega materiala v skladu s 5. in 4. odstavkom 6. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (za določene proizvode brez prometnega davka, drobni instalacijski material pa podleže plačilu temeljnega prometnega davka).

Za svoje storitve in usluge zaračunava Stanovanjska zadruga Domžale od prejetih računov zadruga delež (manipulativne stroške) v višini povprečno 5 %.

Vsak član zadruga mora voditi tudi svojo evidenco o finančnem stanju glede vplačanih avansov na žiro račun Stanovanjske zadruga in izdanih računov.

V primeru neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti, finančnih prekrškov ali naročanja materiala nad količino, ki je določena v naročilnici, lahko upravni odbor SZ Domžale člana zadruga izključi (24. člen statuta).

IV. NADZOR

Faznost že pričete gradnje ob vstopu v Stanovanjsko zadrugo, gradnjo, nakupu in porabi materiala, strokovna služba preverja na kraju samem oz. na kraju graditve. O datumu terenskega ogleda člani zadruga obvestimo, napravi se pismena zabeležka ugotovljenega stanja ter po tem datumu tudi zadruga lahko prične s poslovanjem.

V. URADNE URE STANOVANJSKE ZADRUGE DOMŽALE

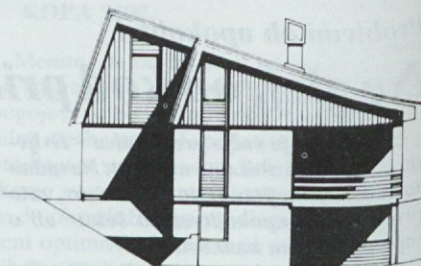
ponedeljek: od 8. do 12. ure

sreda: od 8. do 12. ure

in od 14. do 16. ure

petek: od 8. do 12. ure

VSE INFORMACIJE LAHKO PREJMETE PRISTROKOVNI SLUŽBI V DO RAZVOJNI ZAVOD DOMŽALE V USTANAVLJANJU ali PO TELEFONU NA ŠT. 721-919 in 723-378.

Pri prvem delu imamo torej kot člani zadruga zagotovljeno strokovno pomoč. Kako nam uspeva pa drugo - ustvarjanje, ureditev doma? Enkrat bolj, drugič manj - vsi pa se trudimo. Pa pri tem sploh ni pomembno ali je hiša nova, balkoni v marmorju, zavese po zadnji modi... Pomembno je vse kaj drugega. Vemo, kako prijeten je pogled na lepo urejeno okolico hiše, na cvetlične gredice, rože po oknih in balkonih. Vemo pa tudi, koliko veselja, časa in truda je potrebno vložiti v to, zato smo veseli, če kdo ta naš trud opazi, pohvali, če mu je naš dom všeč. Zato ga pokažimo tudi drugim - nam vsem - ne zato, da bi se hvalili, ampak zato, ker vsakdo od nas rad vidi kaj lepega, tudi zato, da iz tega potegnemo kaj koristnega zase, dobi idejo... Vabimo vas, odstopite nam za objavo v naši »Tosami« fotografije česa lepega v vašem domu ali okolici. Vseeno, ali je to pogled na celo hišo, gredo vrtnic, cvetoče korito na oknu ali balkonski ograji. Ker pa vemo, da sami sebe težko prijavimo za kaj takega, prosimo, »zatožite« drug drugega. Če nimate možnosti fotografirati sami, pride mo lahko tudi mi. Predloge lahko oddate v skrinjico pri vratarnici ali zaupate kateremu koli članu uredniškega odbora.

NA POMOČ!

Pogled v zgodovino gasilstva

S požarno varnostjo ima človek opraviti že tisočletja. Stara ljudstva, kot so Kitajci, Babilonci, Perzijci in Egipčani so se na različne načine bojevali proti požarom. Podatek o tem sega v drugo stoletje pred našim štejem. Za prvo gasilsko črpalko zvemo iz zapisa v Ktesibiosu, ki je v prvi polovici drugega stoletja pred našim štejem izdelal prvo črpalko v Aleksandriji. Vzporedno z razvojem gasilskega orodja se je izpopolnjevala tudi gasilska služba, ki je bila v času Rimljanov že močno razvita. Za organizacijo gasilstva jih je gnala skrb za svoje imetje, ker so bili v tem času v Rimu zelo pogosti požari. Poleg gasilske državne službe so imeli že tedaj tudi prostovoljno gasilstvo, ki je ščitilo gospodarstvo in obrt pred požari, da se je lahko le-to nemoteno razvijalo.

Po propadu rimskega cesarstva zvemo nekaj več o gasilski službi šele v devetem stoletju, ko za časa Karla Velikega zopet zasledimo nočne čuvaje oziroma straže.

Z razvojem srednjeveških mest pa so breme požarne varnosti prevzeli cehi, ki so bili odločujoči dejavniki v mestnih svetih in so z oblastno močjo predpisovali požarne rede, ki so natančno določali, kaj mora kdo storiti ob požaru.

Predpisovali so:

1. Kdor zapazi ogenj, mora kričati: »Gori!«, pazniki v stolpu pa morajo ob izbruhu ognja takoj biti plat zvona, trobiti alarm itd.

2. Ob požaru sta potrebna strog red in disciplina. Mestna vrata se zapro, meščani si nadenejo oklepe in zasedejo obzidja. Pijača se toči v najnujnejših primerih, tatvina pa se kaznuje najstrožje s smrtjo.

3. Na požarišče pridejo različni mojstri obrti kot so mizarji, tesarji in to s svojim orodjem. Vodo v sodih pa dobavljajo viničarji in nosači. Gašenje požara se izvaja pod vodstvom mestnega sodnika ali mestnega sveta.

V Nemčiji so požarno varstvo organizirali cehi, v Franciji pa redovniki ali celo vpeljane društvene gasilske službe. Zelo veliko skrb pa so namenjali že tudi gradbenim in podobnim predpisom, kot so oprema, orodje itd. Največjo pozornost so posvečali brizgalnam, le-te po odkritju Heronove buče tja do 17. stoletja niso doživele kakega večjega napredka. Tedaj je Nizozemec Jan Van der Heyden izpopolnil Heronovo bučo z vetrnikom, tako da bat ni več sunkovito brizgal vodo v ogenj. Izumil je tudi gasilske cevi iz jedrovine in usnja, dotlej so bile kovinske in zato zelo nerodne pri delu. Večji napredek je bil dosežen šele v 18. stoletju.

Nadaljevanje prihodnjič.

Marjan D.

Tosamovska

Delavec pri špricanju tal pred delavnico dobi vprašanje: »Ti, ali bi si upal za gajbo piva pošpricati tega pa tega svojega sodelavca?«

Ta zapre vodo in gre vprašat dotičnega: »A si ti zato, da dobiva gajbo piva, samo s »šlaufom« te moram pošpricati.«

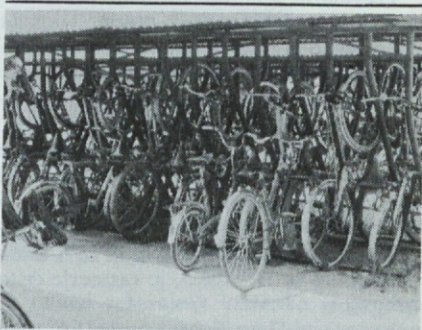
Ta malo pomisli in reče: »Tako!« Sleče svojo obleko, se obleče v kombinezon, pride na dvorišče, se široko vstopi in reče: »Špricaj!«

Pozdrav iz vojske

Marko Merkužič je pri služenju vojaškega roka zahrepenel po glasilu Tosama in ga zelo pogreša za branje. Če je možnost, da bi se mu ga pošiljalo, je njegov naslov:

Marko Merkužič
V.P. 6719
42300 Čakovec

Pripis uredništva: Marko, ta številka Tosame te bo že čakala med ostalo, tako težko pričakovano pošto.

VSI NA KOLO...

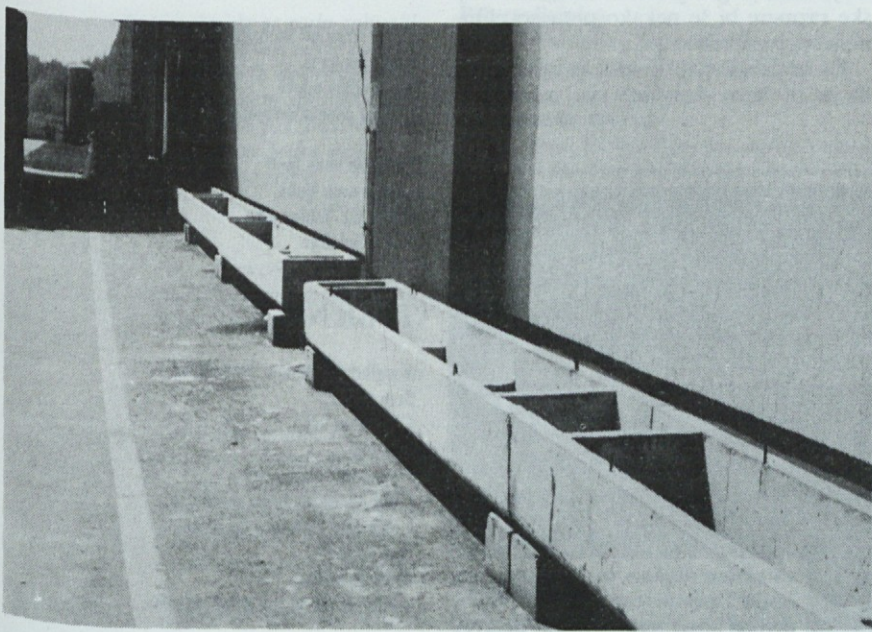
Le kaj bi bilo, če bi to geslo v TOSAMI vzeli zares! Kolesarji se nad našo kolesarnico že sedaj hudujejo, ker je pretesna. Zlasti ob menjavi izmen nastane huda gneča, kolesa ležijo vseprek, pa tudi sami se hudo malomarno obnašamo do tuje lastnine. Treba bi bilo razmisliti o razširitvi, saj danes tudi kolesa niso več tako poceni, da bi jih kar brez skrbi prepuščali premetavanju.

LM

TOSAMA

Za lepše okolje

Kdo bo napolnil korita?

UTRINKI...

Poljska

Narobe sem napisal zadnjič - »na vzhodu nič novega«. kajti na Vzhodu je vedno kaj novega, največkrat pa se ponavlja staro - kot na Poljskem. Praznovanje 1. maja je tam potekalo najbolj identično prazniku - s stavkami. Pravimi, dalavskimi za boljshi sedanjik, da o prihodnosti ne bi govoril. Poljakom so pošle luknje na zategnjem pasu.

Sta Mikulič in njihov Messner imela v pogovorih tudi to v mislih.

Francija

Socializem po francosko je uspel. Mitterrand je zmagal na volitvah. Kar sedem (7) let bo imel krmilo v rokah. Skoro smo se zanj zanimali, kot za svoje predsednike, ki pa so »dežurni« samo eno leto. Predsednik je javno predstavil svoje osebno imetje. Prav ste prebrali, ampak francoski. Za našega seveda še ne vemo (šušlja se o Neumu). Ker pa so to najstrožje strateške, vojaške, državne, poslovne in osebne skrivnosti - tega tudi ne bomo zvedeli.

Važno, da vemo za Mitterranda.

15. maj

Previharili smo tudi 15. maj. Tako usoden, kot za Jehove priče potop. Toda za Jugoslavijo prelomen datum. Dobimo nove predsednike, toda predsednik vlade ostane z izzidom 6 : 2 (na nogomet se izgleda razumemo !!!).

Pa se močno bojim, da predsednik ne zna računati bolje, vzame tako osnovo, ki je zanj bolj ugodna. Slovenija pridela 25 % konvertibilnega izvoza in 15 % nacionalnega dohodka Jugoslaviji in če k temu prištejemo še Hrvatsko, je razmerje čisto drugačno.

Obsojanja je vredna slovensko-hrvatska »zveza« kot v času kmečkih puntov. Samo Gubca še potrebujemo. A kaj, ko se tak človek rodi le na 300 let. Predsednik ni kriv, vsaj pravi tako, krivo je ljudstvo. Da ne uporabim tisti izrek, ki pravi: »Narod ima tako vlado, kakršno si zasluži.«

Letalo

V tem trenutku je vse v zraku, tudi predsednik še skriva ase v rokavu. Tudi letalo je v zraku. MIG 29 super letalo, o katerem smo zvedeli iz tujine. Šušljalo se je pa že prej in tako je dolg velesile poplačan - s predujmom. Govorice o naših avionih pa nikakor ne potihnejo. Izgleda, da je to najpomembnejša zadeva za Jugoslovane.

Kruha in iger

Geslo iz starega Rima. Toda kruha bo izgleda čedalje manj. Važno, da imamo igre in igrice. Tudi pri Dnevu mladosti ne moremo brez uvoza, kako neki, drugače se ne da simbolizirati naš lepi sedanjik. Mavrične barve z umetnim gozdom, umetni dež, upam, da bo tudi mladina postala umetna.

Umetniki pa bodo morali biti, po vsem kar se jim piše, še preživeti.

Ukrepi

Nekdo je zvito dejal, da ima beseda ukrep svoj izvor v glagolu KREPNI, KREPATI. Torej stanje tik pred smrtjo. Da smo v agoniji, kaže tudi vest o nekakšnem vojaškem udaru v neki naši republiki, ki pa ga ni bilo. Torej se gremo specialno vojno v sistemu 6 : 2. Ubogi notranji in zunanji sovražniki, spet bodo vsega krivi. Demokracijo naj bi zamenjali za DEMON kracijo. Preventivno predlagam, da se SZDL v Sloveniji spet preimenuje v OF - za vsak primer.

Ustava

Pravijo, da je razprava o ustavnih dopolnitvah stala 2 milijardi USD. Predsednik je moder, kar po hitrem postopku bi jo sprejemali - bi manj zapravili. Ljubi hitrost, tako zelo jo ljubi, da je za las manjkalo, da ni 4-letni mandat končal v 2 letih. Sicer pa gre sedaj tudi na Japonsko, bolj mi je všeč, da gre tja, kot v Libanon. Poljske razmere bi še nekako prenesel, libanonskih pa nikakor ne.

Pa še drugič kaj. Lahko se zgodi tudi, da jaz prehitro »končam« svoj mandat.

Milan Drčar

UMETNIKOM!

Pisatelji, pesniki: umetniki!
Veliko črnila ste prelili,
veliko listov popisali,
da resnico bi odkrili
in ljudem umetnost dali.

Mnogo se jih ni zmenilo,
veliko se jih stran je obrnilo,
a nekateri so vas poslušali;
tisti, ki resnico so iskali.

Vaše pesmi so vabilo,
ki skozi stotletja se je ohranilo;
ritem vaš je naš pogum,
ko z nesmisli bije boj razum.

Resnica včasih nas boli,
bolje nam je, če je ni;
četudi odkriti vsak jo mora sam,
pomagate nam, ko ne vemo, kod, ne kam.

JOKATI OD SREČE!

Si kdaj videl človeka od sreče jokati?
Takega človeka je treba z lučjo iskati,
kajti malokdo joče od sreče,
saj velikokrat srce je trpeče.

Človek, ki od sreče joče,
iz globin srca veselje pokazati hoče.
Vse on ljubi hrepenече,
njegovo srce veliko je od sreče!

Človek, ki od sreče joče,
vse ljudi ljubiti hoče,
nikogar pozabiti noče,
saj srce je vroče, vroče...

KOT V PRAVLJICI

Daleč stran od vseh ljudi,
živiva jaz in ti.
V pravljico odeta
sva kot pesem neizpeta.

Stran od vseh ljudi
narava naju ljubi,
kakor jaz ljubim tebe
in me ljubiš ti.

TEBE NI...

V ogledalu gledam svoj obraz...
Sem to jaz?
Objokane oči,
srce trpi...
Nekoč bilo veselo vse,
a kar naenkrat sreča poruši se...
v ogledalu gledam svoj obraz...
Sem to jaz?
Meni je hudo,
a tebe ni, da bi me držal za roko...

»Strasten objem« na majskem srečanju Tosamovcev - vendar nobeden od »partnerjev« ni naš delavec - da ne bo pomote!

Zahvale

Iskreno se vam zahvaljujem za poslano darilo!

Obenem vam želim mnogo delovnih uspehov in vas prisrčno pozdravljam!

Maksa Slapar

Vsem sodelavcem in sodelavkam iz oddelka mikalnice, se najlepše zahvaljujem za darilo, ki so mi ga poklonili ob mojem odhodu v pokoj.

Obenem pa vsem skupaj želim veliko delovnih uspehov ter osebnega zadovoljstva.

Ivanka Pavli

Najlepše se zahvaljujem za obisk in darilo Odboru upokojencev DO Tosama Domžale.

Vsem skupaj želim mnogo sreče in zdravlja.

Upokojenka
Ivanka Urbančič

Delovni organizaciji in klubu upokojencev TOSAME se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in vsem želiva delovnih uspehov in osebne sreče.

Tončka Paliska in
Pepca Lamut

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz tkalnice širokih tkanin se zahvaljujem za lepo darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v pokoj.

Delovni organizaciji se zahvaljujem za knjižno darilo, celotnemu kolektivu pa želim veliko delovnih uspehov.

Olga Rojc

Ob odhodu v pokoj bi se rada zahvalila vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka filtrov za prelepo darilo in dobre želje.

Vedno se bom z veseljem spominjala lepih trenutkov, ki smo jih preživeli skupaj. Vsem skupaj še enkrat želim veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Zofka Pavlič

Zahvaljujem se sodelavcem iz pomožnih obratov in sindikalni organizaciji TOSAMA za obiske in pozornost v času moje bolezni.

Milan Ceglar

Ob izgubi moje drage mame IVANKE URANKAR se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka mikalnice za podarjeno cvetje, finančno pomoč ter za izrečeno sožalje. Zahvaljujem se tudi sindikalni organizaciji za pisno sožalje in finančno pomoč.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Pavla Dečman

Ob smrti moje drage mame KRISTINE ROPOŠA se mojim sodelavkam in sodelavcem iz oddelka in vodstva mikalnice iskreno zahvaljujem za venec, izraženo sožalje in vso pomoč. Posebej se prav lepo zahvaljujem tudi sindikalni organizaciji Tosame za prejeto denarno pomoč.

Gizela Vrhovnik

Ob smrti moje drage mame se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka medicinskih sredstev za lepo cvetje in denarno pomoč. Enaka zahvala tudi OOS Tosama za finančno pomoč ter ostalim članom kolektiva, ki so se poklonili njenemu spominu.

Mira Hribar

Kadrovske vesti

● Rojstni dan v mesecu juniju praznujejo

Proizvodni sektor

Proizvodnja medicinskih sredstev

Barlič Marjeta, Breznik Dušan, Kočar Peter, Lenček Ivica, Miketič Mojca, Petrovič Breda, Ručigaj Olga, Zajc Anica, Burja Renata

Priljubljenica

Kušar Antonija, Keršič Pavla, Lavrič Janez, Požar Anton, Svetlin Marjan

Sanitetna konfekcija

Ficko Zora, Hribar Alojzija, Jerin Antonija, Tomažič Olga, Urbanija Marta, Zajc Metoda, Gril Petra, Simčič Renata

Mikalnica

Blatnik Slavka, Čevka Cirila, Dimic Marija, Jeras Tatjana, Judež Alojz, Kovačič Ana, Kveder Vida, Lebar Pavla, Lenček Marta, Orehek Jože, Pavli Ana, Ravnikar Štefan, Šorn Jelislava, Šum Marija, Štirn Milan, Urankar Sonja, Vehovec Marjeta, Vehovec Boris, Žulič Vida, Cencelj Marija

Otroška konfekcija

Hafner Marta, Klopčič Irena, Škarja Marija, Urankar Ivanka, Zupanc Marta

Tkalnica ovojev

Kerč Ljudmila, Keržan Ani, Petrič Igor, Smrekar Franciška, Stare Olga, Šimenc Ani

Belilnica

Drčar Milan

Vlaknovinski oddelek

Mihelčič Dušan, Nakrst Peter, Stražar Dragan

Tkalnica širokih tkanin

Hren Darja, Hudmal Ivan, Križman Oto, Kos Sabina, Bonšek Milena, Lipovšek Marija

Komercialni sektor

Cerar Franc, Grošel Rok, Hafner Marija, Juhant Vera, Jemec Ivica, Mushica Bajram, Rozman Janez, Stare Janez, Štrukelj Minka, Volčini Peter, Vrenjak Ivan

Spolšno kadrovske sektor

Brecljnik Nuša, Hafner Marjan, Kerč Olga, Rožič Alojzija, Vodlan Feliks, Novak Igor

Tehnično razvojni sektor

Andrejka Anton, Belcijan Franc, Ceglar Milan, Capuder Alojz, Kump Ciril, Kamin Pavla, Kerč Joži, Novak Franc, Poznič Marjan, Rems Janez, Šarc Janez, Brodar Srečko, Škrjanc Stanislava, Jelnikar Terezija

Ekonomsko računski sektor

Peterka Simona, Rode Brigita

● Rodili so se:

Vidmar Marti - hči

● Poročila se je:

Potočnik Mojca - por. ŽELEZNIK

NAGRADE

Izmed reševalcev križanke iz prejšnje številke je žreb razdelil naslednje nagrade:

1. nagrada: **IVANKA KODERMAN, upokojenka**
2. nagrada: **VANJA PELE, nabava**
3. nagrada: **VOJKO SAVKOVIČ, sanitetna konfekcija**

ČESTITAMO!

Uredniški odbor Tosame:

Berlec Vladka, Kokalj Zdenka,
Šarc Irena, Podpeskar Jože, dipl. ing.,
Vidregar Jana, Avbelj Danica - OZZSS,
Drčar Milan - OZZK, Svetlin Darko - OZZSMS,
Korošec Nada - blagajnik,
Marjana Lubinič, dipl. iur. - glavni urednik.

Glasilo **TOSAMA** izdajajo delavci delovne organizacije TOSAMA, Vir, Šaranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1500 izvodih.

Tisk: TCP »Djuro Salaj«,
TOZD Papirkonfekcija Krško.

NA GRADNI REBUSI

